

Genootschap Leeuwen van het Centraal Station

Wanneer leeuwen terug?

Wanneer komen die leeuwen nou eens terug op de Ooster-toegang? Lees het op pag. 2.

Dank aan Landinwaarts

Op 3 september 2015 gaf het TV-programma *Landinwaarts* op NPO 2, gepresenteerd door Diuwertje Blok, aandacht aan onze zoektocht naar de verdwenen leeuwenbeelden van het Centraal Station in Amsterdam (tv-programma be-

kijken? [klik hier](#), starten op de 15e minuut). Veel kijkers reageerden. Het leidde tot een stroom aan tips. Kleine, grote, mooie, lelijke, dike, dunne, maar..... allemaal vals. Totdat op 20 september de gouden tip binnenkwam. Een knalblauw leeuwenbeeld! Dat kon hem dan toch niet zijn? Toch wel. Onze eerste ontmoeting met dit blauwe beest werd vastgelegd door *Landinwaarts*. Dat leidde tot een tweede TV-uitzending op 6 oktober 2015 (tv-fragment bekijken? [klik hier](#), starten op de 4½ minuut). Makers van *Landinwaarts*: hartelijk bedankt!!

Laatste van de 16 grote leeuwen gevonden!

Bij een voetbalclub in Velsen-Noord werd de laatste van de 16 grote leeuwen teruggevonden. Dankzij een tip van René Heeremans. Die had op 3 september het TV programma *Landinwaarts* gezien. Toen hij bijna 3 weken later naar een voetbalwedstrijd van zijn zoon stond te kijken, viel zijn blik op het grote blauwe leeuwenbeeld naast het veld. Hij tipte het Genootschap met een foto. Bingo! Ondanks de knalblauwe kleur, waren we meteen overtuigd: de laatste grote leeuw is gevonden! Onze eerste live ontmoeting met het beeld vond plaats op 28 september, onder aanvoering van Diuwertje Blok. Nadat we het beest hadden opgemeten en aan alle kanten in detail hadden bekeken, konden we het nu ook gefundeerd bevestigen: het is een échte Amsterdamse stationsleeuw!

Maar hoe kwam het daar terecht? En hoe is het zo blauw geworden? De voorzitter van de club Abe Heldoorn, vroeg een aantal senior leden van de voetbalvereniging naar de herkomst van het beeld. Naar verluid stonden in 1945 (maar misschien ook wel eerder al) twee leeuwen op een veldje aan het eind van de Schulpweg. Tussen 1950 en 1955 werden beide beelden bij de ingang neergezet van sportpark Watervliet aan het Gulden Wagenplantsoen in Velsen-Noord. Daar voetbalde VVB, de toenmalige Voetbal Vereniging Breesaap. Deze club ging later op in het huidige FC Velsen Noord. In 1961 verhuisde VVB naar sportpark Rooswijk. Eén van de twee leeuwen ging toen mee. Sindsdien staat

beeld te Valkeveen

Zoektocht klaar?

Ok, de 16 grote leeuwen zijn nu gevonden. Is de zoektocht dan nu klaar? Welnee! We zoeken voort naar de vijf (van de in totaal zes nog spoorloze leeuwenbeelden die ooit op de hoek van Haarlemmer Houttuinen en de Korte Prinsengracht stonden. Deze waren iets minder groot dan de 16 grote, maar toch nog steeds circa 110 cm hoog. Ze zien er ook iets anders uit dan de grotere broers, volgens sommigen zelfs mooier. De zoektocht verlegt zich nu helemaal naar het opsporen van de vijf stuks met het uiterlijk van de foto's hierboven.

die bij de kantine. Eén van de twee leeuwen ging toen mee. Sindsdien staat die bij de kantine. Wat er met die andere leeuw is gebeurd, is niet bekend. Dat er een tweede leeuwenbeeld zou zijn geweest, is overigens bijzonder raadselachtig. Dat zou

dan namelijk wijzen op het bestaan van een 17e grote leeuw. Maar dat verdraagt zich niet met het feit dat er bij het Amsterdamse Centraal Station nooit meer dan 16 stonden. Hopelijk lossen we dit raadsel in de toekomst nog eens op. Het beeld is in 1990 blauw geschilderd, met wat witte accenten: de clubkleuren. De spelers van FC Velsen Noord worden ook wel de "Blauwe Leeuwen" genoemd. Vandaar. Het is de mascotte van de club. Het beeld en de club horen bij elkaar. De leeuw is hier dus meer dan versiering alleen. Vóór 1990 was hij overigens al eens geel met groen geschilderd. Dat gebeurde in de jaren '70, in de tijd van het toenmalige VVB. In 1990 fuseerde die club met KIC (Kinheim IEV Combinatie) tot het huidige FC Velsen Noord. De kleuren van de club veranderden toen van groen (met geel) in blauw (met wit).

Wanneer komen die leeuwen nu eens terug?

Dat is de vraag die we onszelf (dagelijks) stellen. Op de ZW-hoek van de Oostertoeegang staat het in beton verpakte vleugelgebouw van het viaduct uit 1876. We willen het beton verwijderen, het gebouw restaureren en 2 leeuwenbeelden uit het Beatrixpark erop terug plaatsen. Koud kunstje, lijkt het. Maar dan begint het pas. Van wie is het gebouw, wie gaat er opdracht geven en hoe zorgen we ervoor dat na restauratie het gebouw niet alsnog wordt afgebroken? De Stichting Heijmeijer van Heemstede heeft ons van meet af aan steun toegezegd. Met raad en

daad, maar ook materieel. Zij zag meteen het belang om het stadsaanzicht op die plek te verbeteren. We spraken dit voorjaar ook met Stadsherstel, de Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB), het Cuypersgenootschap, Heemschut en BMA

Geen gezicht

Voor dit stukje stationsplein heeft niemand een plan. Gek. Want dit is toch geen gezicht. Op zo'n prominente plek....

Valse leeuwen

Er werden weer veel "valse" leeuwen gemeld. Twee daarvan beelden we hier af:

Oostende (B)

Velp

(Bureau Monumenten en Archeologie). Ze waren allemaal positief, en zegden allen steun toe. In de zomer voerden we gesprekken met NS en ProRail. Onze gesprekspartner bij de NS lichtte ons voor over wat er allemaal nog staat te gebeuren als de NoordZuidlijn in 2017 klaar is. Bij alle drukte nu om station en directe omgeving op orde te krijgen, wordt ook nog eens hard gewerkt aan de plannen voor een nieuwe verbouwingsperiode tot 2024. Het Centraal Station moet straks in staat zijn om 350.000 passagiers per dag te verwerken (nu 250.000). Op het programma staat o.a.: middenrails verwijderen, fasewissels verleggen, perrons verlengen en verbreden, roltrappen en oostertunnel verbreden én de Oostertoegang vernieuwen. Onze oren raakten gespitst. Dat wil zeggen, spoorbruggen vervangen, gehele viaduct vervangen, rangeerterrein vervangen, fly over maken. "Maar wat blijft er dan nog over van het vleugelgebouw?" Het werd tijd voor een gesprek met ProRail.

We voerden het gesprek deels staande op het te restaureren vleugelgebouw op de ZW-hoek van de Oostertoegang. De conclusie verraste ons. Alle plannen die ProRail heeft tot 2025 raken op geen enkele wijze het vleugelgebouw. Zij zullen het dus niet afbreken noch opknappen. Máár als ProRail en NS geen plan hebben voor deze plek, wie dan wel? De gemeente? Navraag bij stadsdeel Centrum leerde dat het opknappen van dit deel van het Stationsplein was geschrapt wegens bezuiniging. Kortom, niemand heeft een plan voor dit sterk verwaarloosde deel van het Stationsplein. Heel gek. Want het ziet er écht niet uit. En het kán zoveel mooier (zie foto hieronder).

Na de zomer pakten we de draad weer op. We willen nu bewezen hebben dat het originele zandstenen vleugelgebouw inderdaad nog achter het beton zit en zo ja, hoeveel het gaat kosten om het gebouw te restaureren. Met die kennis zullen we de politiek benaderen. Hopelijk geven zij een zetje in de goede richting. Wordt vervolgd. Maar voorlopig staan de leeuwen in het Beatrixpark er vermoedelijk nog wel even.....

Oostertoegang ca 1910 (stadsarchief, fragment foto Bernard Eilers)

Sportpark Rooswijk, Velsen-Noord